

Sygn. akt VIII U 1433/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grzegorz Tyrka
Protokolant:	Igor Ekert

po rozpoznaniu w dniu 28 marca 2017 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy J. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o prawo do emerytury górniczej

na skutek odwołania J. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 22 lipca 2015 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje J. G. prawo do emerytury górniczej, poczynając od dnia 4 lutego 2016 roku.

(-) SSO Grzegorz Tyrka

Sygn. akt VIII U 1433/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 lipca 2015r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił ubezpieczonemu J. G. (G.) prawa

do emerytury na podstawie art.50e ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż ubezpieczony na dzień 30 czerwca 2015r. nie udowodnił wymaganego 25 – letniego okresu pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią, a jedynie 22 lata, 1 miesiąc i 14 dni.

Ubezpieczony w odwołaniu od decyzji domagał się jej zmiany przez przyznanie prawa do emerytury górniczej, po uprzednim zaliczeniu do pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią okresu od dnia 1 września 1992r. do dnia 1 sierpnia 1995r., kiedy pracował jako sygnalista szybowy pod ziemią oraz ślusarz pod ziemią, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zajęte w zaskarżonej decyzji. Jednocześnie organ rentowy dodał, iż nie uwzględnił powołanego przez ubezpieczonego okresu, gdyż ubezpieczony nie przedłożył stosownego wykazu zjazdów pod ziemię.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Ubezpieczony J. G. urodzony w dniu (...) przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego i złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa.

W dniu 10 lipca 2015r. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury górniczej, w rozpoznaniu którego organ rentowy wydał decyzję zaskarżoną, omówioną na wstępie.

Ubezpieczony od dnia 2 listopada 1987r. jest zatrudniony w (...) S.A. – Oddział Kopalnia (...) w R. na stanowiskach (zaświadczenie pracy z dnia 7 lipca 2015r., akta ZUS):

- od dnia 2 listopada 1987r. do dnia 6 maja 1988r. i od dnia 30 kwietnia 1990r. do dnia 31 grudnia 1990r. - ślusarza pod ziemią,

- od dnia 1 stycznia 1991r. do dnia 31 sierpnia 1992r. – ślusarza szybowego pod ziemią,

- od dnia 1 września 1992r. do dnia 1 sierpnia 1995r. – sygnalisty szybowego pod ziemią,

- od dnia 2 sierpnia 1995r. do dnia 30 września 2008r. – ślusarza pod ziemią,

- od dnia 1 października 2008r. do nadal – górnika pod ziemią.

W okresie od dnia 2 listopada 1992r. do dnia 20 listopada 1992r. ubezpieczony był powołany na ćwiczenia wojskowe.

W okresie spornym ubezpieczony faktycznie wykonywał pracę na KWK (...), gdy następnie doszło do jej połączenia z KWK (...). Ubezpieczony przyjął się do pracy w Kopalni jako ślusarz pod ziemią. W 1992r. został wysłany na kurs sygnalistów wyciągów szybowych, który ukończył w dniu 3 lipca 1992r. Po ukończeniu tego kursu – z dniem 1 września 1992r. ubezpieczonemu powierzono stanowisko sygnalisty szybowego pod ziemią, co wiązało się z wyższą stawką zaszerewowania.

Z pisma (...) S.A. Oddział KWK(...) z dnia 8 grudnia 2015r. zawierającego charakterystykę stanowiska pracy sygnalisty szybowego oraz z zeznań świadków S. B. zatrudnionego w Kopalni na stanowisku głównego mechanika ds. obiektów podstawowych i ruchu powierzchni oraz W. P. zatrudnionego na stanowisku sztygara oddziałowego wynika, iż praca sygnalisty szybowego polega na obsłudze urządzeń sygnałowych w górniczych wyciągach szybowych.

Do obowiązków sygnalisty należy operowanie naczyniem wyciągowym, to jest klatką, którym transportuje się pracowników, materiały, urobek.

Ubezpieczony, pomimo że zajmował stanowisko sygnalisty szybowego pod ziemią faktycznie pracował jako pomocnik sygnalisty. Ubezpieczony był wówczas młodym pracownikiem, a do pracy sygnalistów, w tym sygnalistów na nadszyciu, na powierzchni, byli kierowani pracownicy starsi i doświadczeni. W okresie spornym praca ubezpieczonego polegała na tym, że ubezpieczony zajmował się wyładowywaniem i załadowywaniem materiału (np. złomu) do klatki wyciągowej. Pracę taką wykonywał pod ziemią przeciętnie dwa razy w tygodniu przez całą dniówkę roboczą, a w pozostałym czasie pracował jako ślusarz pod ziemią. Pracę opisaną powyżej świadczył na poziomach: 400, 600 i 800 metrów. Pracował w systemie zmianowym.

Razem z ubezpieczonym pracowali M. K., B. L., J. S. który jako sztygar zmianowy był przełożonym ubezpieczonego.

Zachowały się wykazy zarobków ubezpieczonego z okresu spornego, w których specjalnymi symbolami oznaczano pracę wykonywaną pod ziemią poza przodkiem i w przodku.

Postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2016r. Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu emerytur na okoliczność ustalenia, czy z przedłożonego wykazu zarobków w okresie spornym od dnia 1 września 1992r. do dnia 1 sierpnia 1995r. praca była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią, ile było wypracowanych dniówek pod ziemią, w tym ile dniówek w wymiarze półtorakrotnym; kiedy ubezpieczony nabyłby prawo do emerytury górniczej po 25 latach pracy, przy uwzględnieniu okresu od dnia 1 września 1992r. do dnia 1 sierpnia 1995r., mając na uwadze absencje chorobowe.

Biegła sądowa z zakresu emerytur, rent i kapitału początkowego H. P. w swojej opinii stwierdziła, iż po zaliczeniu okresu spornego w wymiarze wyliczonym w oparciu o założenia przyjęte przez Sąd i przedłożone wykazy zarobków, ubezpieczony 25 – letni okres pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy osiągnął w dniu 4 lutego 2016r., zaś prawo do emerytury górniczej z art.50e ustawy o emeryturach i rentach z FUS nabyłby od dnia 5 lutego 2016r.

Odnosząc się do tej opinii organ rentowy nie składał względem niej żadnych zastrzeżeń, wskazał jedynie, iż w jego ocenie ubezpieczony nabyłby prawo do w/w świadczenia wcześniej, bo w dniu 3 lutego 2016r. Dodał, iż różnica w dacie nabycia prawa do emerytury wynika z przyjętego w opinii sposobu wykonania obliczeń okresu zatrudnienia o okresy niezdolności do pracy oraz absencje nie zaliczane do pracy górniczej.

Na rozprawie w dniu 28 marca 2017r. pełnomocnik ubezpieczonego oświadczył, iż domaga się przyznania prawa do emerytury górniczej od dnia 4 lutego 2016r.

/Dowód z: akt organu rentowego, akt osobowych ubezpieczonego i świadka B. L., dokumentacji płacowej i karty zasiłkowej ubezpieczonego, opinii (zasadniczej i uzupełniającej) biegłej sądowej z zakresu emerytur, rent i kapitału początkowego H. P., zeznań świadków M. K., B. L., J. S., S. B., W. P., T. K., zeznań ubezpieczonego/

Sąd podzielił opinię biegłej sądowej H. P., gdyż została ona sporządzona w oparciu o fachową i specjalistyczną wiedzę, zgodnie ze zleceniem Sądu, na podstawie całokształtu zgromadzonej w sprawie dokumentacji, jest czytelna i precyzyjna. Stąd Sąd uznał ją za miarodajną w sprawie dodatkowo w sytuacji, gdy zasadniczo nie była ona kwestionowana przez żadną ze stron.

Sąd zważył, co następuje.

Odwołanie ubezpieczonego J. G. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 50e ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2016r., poz. 887 ze zm.) – zwanej dalej ustawą – prawo do górniczej emerytury, bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, przysługuje pracownikom, którzy pracę górniczą wykonywali pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres wynoszący co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem ust. 2.

Do okresów pracy górniczej, o której mowa w ust. 1, zalicza się także okresy:

- 1)niezdolności do pracy z tytułu wypadku przy pracy albo z tytułu choroby zawodowej, za które wypłacone zostało wynagrodzenie lub zasiłek chorobowy albo świadczenie rehabilitacyjne,
- 2)czasowego oddelegowania pracowników, o których mowa w art. 50c ust. 1 pkt 6, do zawodowego pogotowia ratowniczego w (...) S.A. w B., w (...) S.A. Oddział (...) w L. lub w okręgowych stacjach ratownictwa górniczego

- bezpośrednio poprzedzone pracą górniczą wykonywaną pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przypadające w czasie trwania stosunku pracy.

Prawo do emerytury, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem, że pracownik nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W rozpoznawanej sprawie spór sprowadzał się do ustalenia, czy ubezpieczony J. G. legitymuje się wymaganym 25 – letnim okresem pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią, a konkretnie czy istnieją podstawy do zaliczenia do takiej pracy okresu zatrudnienia ubezpieczonego w (...) S.A. – Oddział Kopalnia (...)

(...) w R. od dnia 1 września 1992r. do dnia 1 sierpnia 1995r., kiedy zajmował stanowisko sygnalisty szybowego pod ziemią.

Zaznaczyć należy, iż w judykaturze utrwalony jest pogląd, iż dla zaliczenia danego okresu pracy istotnym jest jaką pracownik faktycznie w tym czasie wykonywał pracę, nie zaś nazwa stanowiska pracy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia

11 października 2012r. w sprawie o sygn. akt III AUa 222/12 Lex nr 1236504, w którym Sąd ten wskazał, iż z treści art.50c ust.1 pkt 7 ustawy zaliczającego do pracy górniczej prace na stanowiskach maszynistów wyciągowych na szybach oraz na stanowiskach sygnalistów na nadszybiach szybów w kopalniach, nie wynika niemożność uznania pracy na stanowisku górnika – sygnalisty pod ziemią za pracę wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pod ziemią, skoro z materiału dowodowego wynika, że ubezpieczony nie wykonywał pracy na nadszybiach szybów kopalni).

Zdaniem Sądu przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe w sposób nie budzący wątpliwości wykazało, iż ubezpieczony w powołanym powyżej okresie spornym faktycznie stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał pracę górniczą pod ziemią. Ubezpieczony zajmował się wyładowywaniem i załadowywaniem materiału do klatki wyciągowej, a w pozostałym czasie pracował jako ślusarz pod ziemią. Ubezpieczony był wówczas młodym pracownikiem, a zasadą było, iż młodzi pracownicy byli kierowani

do prac dołowych, natomiast sygnalistami, w tym wykonującymi pracę na nadszybiach, zostawali starsi i doświadczeni pracownicy.

Ustalając niniejsze w zakresie rzeczywiście wykonywanej przez ubezpieczonego pracy Sąd oparł się na zeznaniach słuchanych w sprawie świadków M. K., B. L., J. S., zeznaniach ubezpieczonego oraz na zgromadzonej w sprawie dokumentacji, w tym w szczególności zawartej w aktach osobowych ubezpieczonego, z których wynika wyłącznie stanowisko pracy ubezpieczonego pod ziemią.

Po zaliczeniu do pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią okresu spornego, ostatecznie w wymiarze wynikającym z podzielonej przez Sąd opinii biegłej sądowej z zakresu emerytur, rent i kapitału początkowego H. P., która szczegółowych wyliczeń w tym zakresie dokonała na podstawie założeń przyjętych przez Sąd, z uwzględnieniem całości dokumentacji, zwłaszcza list wynagrodzeń i kart zasiłkowych, ubezpieczony wymagany 25 – letni okres takiej pracy osiągnął w lutym 2016r.

W takiej sytuacji, gdy jednocześnie okolicznością niekwestionowaną w sprawie było, iż ubezpieczony przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego i złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa, ubezpieczony spełnił wszystkie konieczne przesłanki do przyznania mu prawa do dochodzonego świadczenia.

Mając powyższe na uwadze, kierując się uregulowaniami prawnymi powołanymi na wstępie rozważań, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury górniczej poczynając od dnia 4 lutego 2016r.

Sąd przyznał świadczenie od wskazanej powyżej daty, mimo iż biegła sądowa stwierdziła, iż ubezpieczony prawo do emerytury górniczej nabędzie dopiero od dnia 5 lutego 2016r., gdy organ rentowy ustosunkowując do tej opinii wyraźnie zaznaczył, iż w jego ocenie ubezpieczony nabyłby prawo do emerytury już w dniu 3 lutego 2016r.

Ta różnica w dacie nabycia prawa do emerytury wynika z przyjętego w opinii sposobu wykonania obliczeń okresu zatrudnienia o okresy niezdolności do pracy oraz absencje nie zaliczane do pracy górniczej. Jednocześnie Sąd miał na uwadze, iż pełnomocnik ubezpieczonego na rozprawie w dniu 28 marca 2017r. sprecyzował, iż domaga się przyznania prawa do dochodzonego świadczenia od dnia 4 lutego 2016r. Stąd Sąd przyznał świadczenie od tej właśnie daty, mając na uwadze, iż jest związany treścią odwołania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2016r. I UZ 29/16).

Sąd przyznał świadczenie, mimo że ubezpieczony przesłanki do emerytury spełnił już po wydaniu decyzji zaskarżonej, gdy w ugruntowanym orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że sąd ubezpieczeń społecznych ocenia legalność decyzji organu rentowego według stanu rzeczy istniejącego w chwili jej wydania, jednakże sąd ten może przyznać ubezpieczonemu świadczenie, jeżeli warunki je uzasadniające zostały spełnione po wydaniu zaskarżonej decyzji, w toku postępowania sądowego (por wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1998r., II UKN 555/97, z dnia 20 maja 2004r., II UK 395/03, z dnia 2 lutego 2007r., III UK 25/07).

(-) SSO Grzegorz Tyrka